

Doktordisputatsen

Tidligere var en doktordisputats en forudsætning for at blive overlæge på et større hospital. Det kostede blod, sved og tårer for nogle læger, som arbejdede flere år på at opnå den fine titel dr.med.

Hele bilen var fyldt med poser, som tårnede sig op på rullebordet på parkeringspladsen uden for Steno Museet. Jeg havde ikke gennemskuet ud fra donators mail, at det drejede sig om så enormt et materiale. Mailen var begyndt således: "Min far Palle Petersen, der er 91 år, er kommet på plejehjem, og jeg er i gang med at rydde op i hans hus.

Overlæge Palle Petersens
forskerliv illustrerer forskningens
systematik, møjsommelighed og store mængder data.
Foto: Jens Hartmann Schmidt, AU Foto.

Han er læge og har gemt mange ting, især materiale fra sin forskning i 1970'erne. Måske kan noget af det have interesse for medicinhistorisk samling på Steno Museet?". Det viste sig at være et unikt materiale.

Kælderen i Sønderjylland

Det hele havde gemt sig i kælderen i Haderslev. Arkivskabene havde stået der i mere end 40 år. En arkivskuffe rummede 848 nummererede beholdere. Hver beholder indeholdt fem plastikcylindre med indstøbte leverbiopsier fra patienter og forsøgsdyr. I to andre skuffer lå 37 sorte præparatæsker fulde af 1600 objektglas med snit fra de indstøbte leverprøver. De mange snit havde reservelæge Palle Petersen (1933-2024) studeret i elektronmikroskopet og taget et hav af fotos af. De var bevaret i 7900 lommer af pergamentpapir som negativer. Negativerne var blevet til 6000 fremkaldte fotografier, der gemte sig i grønne arkivmapper. Datteren erindrede sin fars arbejde i mørkekammeret om aftenen eller i weekenden, hvor papirbillederne blev produceret med fremkalder- og fikservæsker og

hængt på tørresnoren med klemmer.

Kan du ikke bruge det elektronmikroskop?

Tidligere var doktordisputatsen en nødvendig adgangsbillet for at blive administrerende overlæge på et hospital. Palle Petersen fik interesse for fedtleverens mikroskopiske struktur på Rigshospitalet i 1960'erne.

I 1973 blev han ansat på Medicinsk afd. A i det nybyggede centralkompleks på Rigshospitalet, som havde det fineste Zeiss EM9 elektronmikroskop. Det var to meter højt, havde kostet en mindre formue og var endnu ikke pakket ud. Professor Niels Tygstrup havde haft frie hænder til at indrette laboratorier og indkøbe medicinsk teknologi, som han mente, at afdelingen kunne få brug for.

Tygstrup opfordrede sin reservelæge til at kaste sig over elektronmikroskopet i sin forskning af fedtleveren. Petersen gik energisk i gang, selv om hverken han eller andre på afdelingen havde erfaring med elektronmikroskopi.

Elektronmikroskopi blev Palle Petersens passion i de følgende fem år. Han skulle

lære fototeknik, osmiumfarvning af præparater og skæreteknik. Han udviklede sig egen fikseringsmetode med glutaraldehyd, så han kunne skære præparaterne tyndere, og publicerede en artikel om det.

Det blev til et møjsommeligt forskningsarbejde, der var "forud for sin tid", som professor Hendrik Vilstrup m.fl. skrev i deres mindeord i *Ugeskrift for Læger* i september 2024. Dengang var der ikke den store interesse for fedtlever, som i dag er en folkesygdom.

Disputatsforsvaret

I 1980 forsvarede han sin doktordisputats i et fyldt Auditorium A i Studiestræde i København. Opponenterne var "bidske" og overhørte Petersen grundigt i emnet. Petersen forsvarede sig roligt og vedholdende og fik til sidst opponenternes anerkendelse og respekt.

En måned senere tiltrådte han stillingen som medicinsk overlæge på Haderslev Sygehus og helligede sig ledelse, klinisk arbejde og videnskabelig vejledning af afdelingens yngre læger. Han vendte aldrig tilbage til sin egen forskning.

Morten Arnika Skydsgaard